

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНИЙ АВІАЦІЙНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

ЗАТВЕРДЖЕНО

Проректор з навчальної роботи

Анатолій ПОЛУХІН

« _ »

2023 р.

ПРОГРАМА

ДОДАТКОВОГО ВСТУПНОГО ВИПРОБУВАННЯ ДО АСПІРАНТУРИ

зі спеціальності 281 Публічне управління та адміністрування

на здобуття наукового ступеня доктора філософії

(треть (освітньо-науковий) рівень вищої освіти)

Галузь знань 28 Публічне управління та адміністрування

Освітньо-наукова програма «Публічне управління та адміністрування»

УЗГОДЖЕНО:

Завідувач аспірантури та докторантури

 Анжела ЛЕЛЕЧЕНКО

Гарант ОНП

доктор наук з державного управління, доцент,
професор кафедри публічного управління
та адміністрування

Алла КОЖИНА

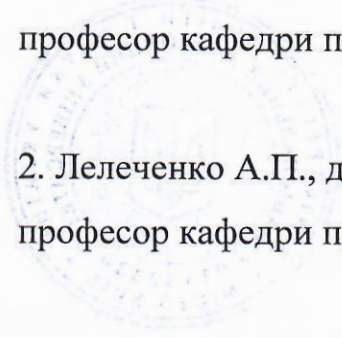
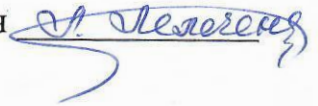
Київ – 2023

Розробники програми:

1. Гоголь Т.В., доктор наук з державного управління, доцент,
професор кафедри публічного управління та адміністрування

2. Лелеченко А.П., доктор наук з державного управління, доцент,
професор кафедри публічного управління та адміністрування

ПРОГРАМА
ДОДАТКОВОГО ВСТУПНОГО ВИПРОБУВАННЯ
ДО АСПРАНТУРИ
зі спеціальності “Публічне управління та адміністрування”

Тема 1. Загальнонаукові та теоретико-методологічні основи публічної служби

Гене́за поняття «публічна служба».

Публічна служба в суспільно-політичній та соціально-економічній системах. Публічна служба як система реалізації публічної політики. Система публічної служби: місія, цінності, цілі, функції, принципи.

Базові теорії, концепції та моделі публічної служби. Теорії лідерства. Концепція «публік менеджменту». Меритократична модель публічної служби. Модель класичної бюрократії. Модель нової публічної служби (New Public Service). Постмодерністська модель публічної служби (Post-NPS (NPS – New Public Service)). Партнерська модель публічної служби.

Тема 2. Корпоративна культура та етична інфраструктура публічної служби

Поняття і структура корпоративної (організаційної) культури. Вплив культури на організаційну ефективність. Корпоративна соціальна відповідальність органу публічної влади.

Організаційна поведінка та представницька функція керівника. Соціально-етичний портрет керівника в системі публічної служби.

Державний Протокол. Базові функції та діяльність Служби Державного Протоколу та Церемоніалу офісу Президента.

Діловий етикет та етика ділового спілкування. Етична поведінка в типових комунікативних ситуаціях, а саме: звернення, привітання, вибачення, прощання, знайомство, побажання, подяка, погодження, відмова, дозвіл, запрошення, подяка, вітання, вираження радості, співчуття. Культура усного та письмового мовлення.

Етична інфраструктура публічної служби. Етичні кодекси в системі публічної служби. Етичні засоби запобігання корупції в системі публічної служби.

Тема 3. Законодавчі та конституційно-правові засади публічної служби в Україні

Правовий інститут публічної служби в Україні. Принципи публічної служби. Класифікація посад. Службові відносини в системі публічної служби. Правовий статус публічного службовця. Вступ на публічну службу. Умови вступу на публічну службу. Відбір кандидатів на публічну службу. Порядок проведення конкурсу на посади публічної служби.

Державна служба. Державна служба у формуванні та реалізації державної політики. Принципи здійснення державної служби. Система управління державною службою в Україні.

Служба в органах місцевого самоврядування. Служба в органах місцевого самоврядування у реалізації політики місцевого розвитку. Принципи служби в органах місцевого самоврядування. Посадова особа місцевого самоврядування.

Професійна діяльність публічних службовців. Кадрова політика в системі публічної служби. Професіоналізація публічної служби та професійне навчання.

Запобігання корупції у публічній службі. Корупційні діяння. Чинники запобігання поширенню корупції. Процедури притягнення до відповідальності. Відповідальність публічних службовців: дисциплінарна, адміністративна, кримінальна.

Тема 4. Управління органами публічної влади, державними підприємствами, установами та організаціями

Місія і цілі організації публічного сектора. Типи підприємств, установ та організацій публічного сектора та їхні базові структури.

Проектування організації в публічній сфері. Типова структурно-функціональна модель діяльності органів публічної влади. Планування роботи в органах публічної влади.

Методи та моделі підвищення організаційної ефективності. Моніторинг та оцінювання ефективності і результативності органів публічної влади: моделі, підходи, інструменти.

Публічні послуги. Сервісні та колаборативні тренди в управлінні органами публічної влади. Клієнтоорієнтована організація. Розвиток клієнтоорієнтованості на усіх організаційних рівнях.

Базова модель організаційної поведінки: індивідуальний, груповий та організаційні рівні. Розвиток трансформаційного лідерства в органах публічної влади та нові компетенції керівників для впровадження інновацій у публічній службі.

Тема 5. Управління персоналом у публічній службі

Служба управління персоналом. Типова структура, основні функції та завдання служб управління персоналом. Сучасні персонал-технології в публічній службі.

HR-стратегія органу публічної влади. Базові компоненти HR-стратегії органів публічної влади. Кадрові процеси в органах публічної влади.

Принципи та методи формування команди. Механізми командної взаємодії в публічній службі. Принципи формування команди. Лідерство і командоутворення.

Методи та форми мотивації персоналу в органах публічної влади. Соціально-психологічні механізми взаємодії персоналу в органах публічної влади.

Оцінювання кадрового потенціалу органу публічної влади. Кадровий аудит в органах публічної влади. Організаційно-правовий та функціональний аудит персоналу в органах публічної влади

ПИТАННЯ ДО ІСПИТУ

1. Соціальна обумовленість виникнення державної служби.
2. Державна служба як інститут служіння інтересам народу, суспільства й держави.
3. Основні напрями реформування державної служби України, джерела законодавства про державну службу.
4. Трансформація функцій держави в умовах загострення глобальних проблем людства.
5. Використання зарубіжного досвіду державного управління у вітчизняній практиці.
6. Поняття державної служби. Завдання державної служби.
7. Функції державної служби, їх класифікація та характеристика.
8. Принципи державної служби. Види державної служби.
9. Поняття служби в органах місцевого самоврядування.
10. Функції служби в органах місцевого самоврядування, їх класифікація та характеристика.
11. Державна служба як об'єкт управління.
12. Система центральних органів виконавчої влади: структура, компетенції та норм.
13. Місцеві державні адміністрації в системі орачів виконавчої влади. Функції, структура, компетенції та напрямки оптимізації.
14. Система органів управління державною службою та їх повноваження.
15. Правовий статус Головного управління державної служби України.
16. Посада як первинна структурна одиниця державного органу та органу місцевого самоврядування.
17. Поняття “державний службовець”, “службовець органу місцевого самоврядування”.
18. Види державних службовців в Україні.
19. Державні службовці і політичні діячі: співвідношення правового статусу.
20. Правовий статус державних службовців: поняття і структура.
21. Права й обов'язки державних службовців. Обмеження і заборони для держ
22. Етичні вимоги на державній службі. Гарантії для державних службовців.
23. Правовий статус посадових осіб місцевого самоврядування: поняття і структура. Права й обов'язки посадових осіб місцевого самоврядування.
24. Обмеження і заборони для посадових осіб місцевого самоврядування. Етичні вимоги на службі в органах місцевого самоврядування.
25. Поняття та сутність проходження державної служби та служби в органах місцевого самоврядування.
26. Умови вступу на державну службу. Умови вступу на службу в органах місцевого самоврядування.
27. Призначення на посади державної служби. Призначення на посади в органи місцевого самоврядування.
28. Кадровий резерв на посади державної служби в органах місцевого самоврядування.
29. Конкурс на заміщення посад державної служби та служби в органах місцевого самоврядування.

30. Випробувальний термін на заміщення посад державної служби та служби в органах місцевого самоврядування.
31. Порядок присудження рангів державним службовцям та службовцям органів місцевого самоврядування.
32. Підстави припинення службових відносин у державних органах місцевого самоврядування. Відставка як форма припинення службових відносин.
33. Загальна характеристика юридичної відповідальності державних службовців та службовців органів місцевого самоврядування.
34. Поняття та підстави кримінальної відповідальності державних службовців та службовців органів місцевого самоврядування.
35. Поняття та підстави адміністративної відповідальності державних службовців та службовців органів місцевого самоврядування.
36. Поняття та підстави дисциплінарної відповідальності державних службовців та службовців органів місцевого самоврядування.
37. Поняття та підстави цивільно-правової відповідальності державних службовців органів місцевого самоврядування.
38. Сутність кадрової політики на державній службі.
39. Предмет і суб'єкт кадрової політики. Правовий режим кадрової політики.
40. Сучасна кадрова політика в Україні.
41. Поняття, мета й умови професійної підготовки державних службовців. Система підвищення кваліфікації державних службовців
42. Сучасні технології управління регіональним розвитком.
43. Програмування як технологія державного управління: сутність, методи
44. Поняття державної кадрової політики в регіоні. Кадровий потенціал органів державної влади і місцевого самоврядування в регіоні України та його розвиток.
45. Поняття механізму формування та реалізації державної кадрової політики в регіоні України.
46. Правове забезпечення державної кадрової політики в регіоні.
47. Поняття, структура і функції кадрових технологій.
48. Професійна орієнтація в управлінні персоналом державної служби.
49. Відбір персоналу як кадрова технологія.
50. Адаптація персоналу та її особливості на державній службі.
51. Технології оцінки персоналу. Технології управління кар'єрою персоналу.
52. Формування системи кадрового резерву державної служби та служби в органах місцевого самоврядування.⁷
53. Поняття адміністративно-політичної еліти, її ознаки і соціальний статус.
54. Інститути демократії, політична еліта і професійна державна служба: взаємообумовленість і взаємодія.
55. Адміністративно-політична еліта сучасної України.
56. Передумови формування адміністративно-політичної еліти.
57. Еволюція розвитку державної служби в Україні.
58. Правове забезпечення процесів реформування державної служби.
59. Адаптація інституту державної служби до стандартів ЄС.
60. Пріоритетні напрями розвитку інституту державної служби в Україні.

Література.

Нормативні акти:

1. Конституція України (зі змінами) URL: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/254к/96-вр>.
3. Закон України «Про державну службу» URL:: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/889-19>
4. Закон України «Про доступ до публічної інформації» URL:: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/2939-17>
5. Закон України «Про засади внутрішньої і зовнішньої політики» URL:: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/2411-17>
6. Закон України «Про місцеві державні адміністрації» [URL:: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/586-14>
7. Закон України «Про засади державної мовної політики» [Електронний ресурс] / Режим доступу: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/5029-17>
8. Закон України «Про місцеве самоврядування в Україні» URL:: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/280/97-вр>
12. Закон України «Про службу в органах місцевого самоврядування» URL:: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/2493-14>.
13. Закон України "Про джерела фінансування органів державної влади" від 30 червня 1999р. *Урядовий кур'єр*. від 4 вересня 1999р. №165. (із змінами).
14. Закон України «Про службу в органах місцевого самоврядування» від 7 червня 2001 р. *Урядовий кур'єр*. 2001р. 7 липня.(із змінами).
15. Закон України «Про очищення влади» від 16 вересня 2014 р.
16. Закон України «Про запобігання корупції» від 14.10.2014 р. /*Урядовий кур'єр*. 05.11.2014 р.
17. Закон України «Про судоустрій і статус суддів» від 02.06.2016. URL:: <http://zakon.rada.gov.ua>
18. Проект Закону України «Про службу в органах місцевого самоврядування» від 30 березня 2015 р., №2489 URL: : w1.c1.rada.gov.ua
19. Стратегія реформування системи державної служби в Україні, затверджена Указом Президента України від 14 квітня 2000 р. № 599/2000 *Урядовий кур'єр*. 19 квітня 2000р.
20. Порядок передачі дарунків, одержаних як подарунки державі, АРК, територіальній громаді, державним або комунальним установам чи організаціям, затв. Кабінетом Міністрів України від 16 листопада 2011р, №1195
21. Постанова Кабінету Міністрів України «Про затвердження Положення про Національне агентство України з питань державної служби» від 01.10.2014 № 500 URL:: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/500-2014-п>
22. Порядок проведення спеціальної перевірки стосовно осіб, які претендують на зайняття посад, які передбачають зайняття відповідального або особливо відповідального становища, та посад з підвищеним корупційним ризиком, затв. Постановою КМУ від 25 березня 2015 р., №171.

23. Положення про Комісію з питань вищого корпусу державної служби, затв. Постановою Кабінету Міністрів України від 25 березня 2016, №243 URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/243-2016-%D0%BF#Text>

24. Порядок проведення конкурсу на зайняття посад державної служби, затв. Постановою Кабінету Міністрів України від 25 березня 2016р., №246 URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/246-2016-%D0%BF#Text>.

25. Порядок обрання представників громадських об'єднань, наукових установ, навчальних закладів та експертів до складу Комісії з питань вищого корпусу державної служби, затв. Постановою КМУ від 20 квітня 2016 р., №314. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/314-2016-%D0%BF#Text>

26. Постанова Кабінету Міністрів України про затвердження критеріїв визначення переліку посад працівників державних органів, які виконують функції з обслуговування від 6 квітня 2016 р., №271. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/271-2016-%D0%BF#Text>

27. Постанова КМУ «Деякі питання функціонування територіальних органів Національного агентства з питань державної служби», від 3 березня 2020 р. № 201.

28. Загальний порядок проведення іспиту кандидатів на заміщення вакантних посад державних службовців, затв.наказом Голодержслужби від 08.07.2011., №164 (зі змінами). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0930-11#Text>

29. Інформаційний лист Вищого адміністративного суду України «Про розв'язання спорів, що виникають з відносин публічної служби» від 26.05.2010 № 753/11/13-10 2011 URL:: http://zakon1.rada.gov.ua/laws/show/v753_760-10

30. Угода про асоціацію між Україною, з однієї сторони, та Європейським Союзом, Європейським співтовариством з атомної енергії і їхніми державами-членами, з іншої сторони URL:://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/984_011.

Навчальна та наукова:

31. Аніщенко Т.С., Мельник Р.С. Право на тимчасове виконання обов'язків за вакантною посадою державної служби: прояв довіри чи непрямой дискримінації? // Журнал східноєвропейського права. 2020. № 79, С.5-13. URL: http://easternlaw.com.ua/wp-content/uploads/2020/08/anishchenko_melnyk_79.pdf.

32. Державна служба: підручник у 2 т. Нац. акад. держ. упр. При Президентіві України; ред. кол. Ю. В. Ковбасюк (голова), О. Ю.Оболенський (заст. голови), С. М. Серьогін (заст. голови) [та ін.]. К. ;Одеса: НАДУ, 2013.

33. Енциклопедія державного управління. У 8 т. - Т. 8: Публічне урядування / наук.-ред. Кол.: В.С. Загорський [та ін.] Львів: ЛРІДУ, НАДУ, 2011. 712. с.

34. Зубчик О.А., Шульга М.А. Менеджмент в органах державної влади. Навчальний посібник. Видання 2-е, допрацьоване. Суми, ФОП Литовченко Є.Б. 2020. 158 с.

35. Ірхін Ю.Б. Діагностика та розвиток професійних управлінських і лідерських здібностей державних службовців і службовців органів місцевого самоврядування в Україні: навч. посіб. / Ю. Б. Ірхін, В. Л. Федоренко ; за ред. Ю. В. Ковбасюка, В. Л. Федоренка ; Нац. акад. держ. упр. при Президентіві України,

Швейцар.-укр. проект "Підтримка децентралізації в Україні - DESPRO". Київ : Ліра-К, 2015. 114 с.

36. Корупційні ризики в публічній службі: компаративно-правовий аналіз досвіду країн східної та західної традицій права» : тези доповідей регіонального науково-практичного круглого столу /За аг.ред. Т.О. Коломоєць. м. Запоріжжя, 28-29 березня 2018 р. 244с.

37. Лось А.С. Міжнародний та національний досвід застосування засобів боротьби з корупцією у державі: принцип презумпції винуватості для чиновників // Журнал східноєвропейського права. 2020. № 77. URL: http://easternlaw.com.ua/wp-content/uploads/2020/06/los_77.pdf

38. Менеджмент для публічної влади : навч. посіб. / М. П. Бутко, І. М. Бутко, І. М. Бушай [та ін.] ; за ред. М. П. Бутка ; Нац. агентство України з питань держ. служби, М-во освіти і науки, молоді та спорту України, Чернігів. держ. технол. ун-т. Ніжин : Аспект-Поліграф, 2011. 360 с.

39. Науково-практичний коментар до Закону України «Про державну службу» / Ред.кол.: К.О. Ващенко, І.Б. Коліушко, В.П. Тимощук, В.А. Дерезь (відп.ред.). – К.: ФОП Москаленко О.М., 2017. 796 с. URL: https://pravo.org.ua/img/books/files/1513082951commentary%20layout_web.pdf.

40. Новак О. Д. Службова дисципліна державного службовця: сутність, ознаки, засоби забезпечення проведення адміністративної реформи, невід'ємним складником // Актуальні проблеми держави і права.2015. Вип 75. С.139-145. URL: у <Http://apdp.in.ua/v75/22.pdf>

41. Плетньова А.Є. Дисциплінарна відповідальність державних службовців: актуальні питання сьогодення // Вісник Запорізького національного університету. Юридичні науки. 2016. №2. С.56-60.

42. Публічна служба : навч. посіб. / С. М. Серьогін, Н. А. Липовська, Є. І. Бородин [та ін.] ; за заг. ред С. М. Серьогіна. 2-ге видання. Дніпро : ГРАНІ, 2019 384 с.

43. Політична освіта публічних службовців в Україні / [Ю. Лихач (кер. авт. колективу), Л. Комаха, О. Зубчик, М. Канавець, А. Малюга, С. Гербеда, С. Липовська, Н. Щербак ; за заг. ред. Н. Алюшиної]. К.: Центр адаптації державної служби до стандартів Європейського Союзу, 2020. 219 с.

44. Федчишин С.А. Питання участі державних службовців у політичній діяльності в Україні //Науковий вісник Херсонського державного університету. – 2015.-Вип.2. Серія «Юридичні науки». Т.2. С.206-209.

45. Чехович Т. Адміністративна відповідальність публічних службовців як засіб гарантування та реалізації принципу рівності перед законом у сфері публічного управління // підприємництво, господарство і право. 2019.№1. С.136-139 URL: <http://pgp-journal.kiev.ua/archive/2019/1/26.pdf>